

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти
(підготовка докторів філософії) «Науки про Землю»,
за спеціальністю 103 Науки про Землю, що розроблена у
Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Післявоєнне відновлення країни та перспективи розвитку мінерально-сировинної бази України є найважливішими питаннями сьогодення. Саме вони визначають напрямки та темпи розбудови багатьох промислових галузей, а фактично – майбутнє Держави. Вирішення сучасних завдань раціонального природокористування, пов'язаних із освоєнням мінерально-сировинної бази та сталим розвитком техногенно навантажених регіонів України, потребує підготовки висококваліфікованих фахівців і, в першу чергу, докторів філософії, здатних проводити фундаментальні та прикладні комплексні дослідження у сфері наук про Землю.

Освітньо-наукова програма, яка розглядається, містить всі необхідні для такого типу документації структурні елементи, її зміст узгоджено із відповідним стандартом вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю. Вона містить нормативну та вибіркочову частини навчання, форми підсумкового контролю та атестації здобувачів. Програма обґрунтовує освітні компоненти та логічну послідовність їх виконання. Ці компоненти програми відображають сучасні вимоги до фахівців у сфері наук про Землю, зокрема спеціалістів-геофізиків, а саме: фундаментальні геологічні та геофізичні знання здобувачів; володіння сучасною методологією ведення геолого-геофізичних досліджень та іншими загальнотехнічними компетентностями для вирішення інноваційних експериментальних і теоретичних завдань раціонального природокористування. Наявна матеріальна база та програмно-комп'ютерне забезпечення дисциплін в цілому відповідає сучасному світовому рівню, хоча і є побажання передбачити можливості більш широкого використання найсучаснішого геолого-геофізичного програмного забезпечення.

Загалом є підстави вважати що освітньо-наукова програма «Науки про Землю» підготовки докторів філософії, що реалізується у НТУ «Дніпровська політехніка» є актуальною та відповідає вимогам сьогодення стосовно вирішення широкого кола завдань раціонального природокористування у предметному полі спеціальності 103 Науки про Землю.

Заступник директора з наукової роботи
Інституту геофізики НАН України,
д. ф.-м. н.

О.В. ЛЕГОСТАЄВА

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ГЕОФІЗИЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО

"УКРГЕОФІЗИКА"

ПРИДНІПРОВСЬКА ГЕОФІЗИЧНА РОЗВІДУВАЛЬНА ЕКСПЕДИЦІЯ
ДЕРЖАВНОГО ГЕОФІЗИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА "УКРГЕОФІЗИКА"

51205, обл. Дніпропетровська, м. Новомосковськ, вул. Спаська, 7Д
Тел: (05693)-58942 ; e-mail: pgre.admin@gmail.com
Р/рах. UA 3635100050000026008034073800 в АТ "УкрСиббанк" м.Київ,
МФО 351005, код ЄДРПОУ 01432730

№ 353

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Науки про Землю» підготовки докторів філософії (спеціальність 103 Науки про Землю), яка розроблена у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Реалізація сучасної стратегії освоєння мінерально-сировинної бази України потребує підготовки фахівців здатних проводити фундаментальні та прикладні комплексні геолого-гідрогеолого-геофізичні дослідження, які спрямовані на вирішення широкого кола завдань раціонального природокористування з акцентом на розв'язання комплексних проблем під час прогнозування, пошуків, розвідки та технологічної оцінки родовищ корисних копалин, з урахуванням гірничо-геологічних умов їх розробки, зміни геологічного середовища та підземної гідросфери при формуванні, розробці та комплексному освоєнні цих родовищ. Саме на це в першу чергу спрямована освітньо-наукова програма, що розглядається. Вона являє собою систему відповідних документів, розроблену на основі Стандарту вищої освіти (III рівень, підготовка докторів філософії) за спеціальністю 103 Науки про Землю з урахуванням сучасних вимог ринку праці. Освітні компоненти цієї освітньо-наукової програми забезпечують здобувачів вищої освіти спеціальними знаннями і навичками для розв'язання сучасних складних теоретичних і практичних завдань у предметному полі спеціальності 103 Науки про Землю. Послідовність вивчення дисциплін, обсяги обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів є підґрунтям ефективної структурно-логічної схеми успішної підготовки докторів філософії за спеціальністю 103 Науки про Землю. Перелік та зміст освітніх компонентів сприяє повному забезпеченню відповідності досягнутих програмних результатів навчання запитам потенційних роботодавців. НТУ «Дніпровська політехніка» має необхідний висококваліфікований кадровий викладацький потенціал та необхідну матеріально-технічну базу для успішної підготовки докторів філософії зі спеціальності 103 Науки про Землю.

Враховуючи перелічене, є підстави вважати, що освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти (підготовки докторів філософії) «Науки про Землю», яка розроблена у НТУ «Дніпровська політехніка», є актуальною, має всі необхідні структурні і змістовні складові та відповідає сучасним вимогам промисловості і проблематиці наук про Землю.

Заступник начальника Придніпровської геофізичної
розвідувальної експедиції ДГП "Укргеофізика",
Заслужений працівник промисловості України,
канд. геол. наук

В.К. СВИСТУН

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії спеціальності
103 «Науки про Землю» галузі 10 «Природничі науки»
за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти, що розроблена
у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Розвиток економіки на даний час потребує значного обсягу мінеральних ресурсів для забезпечення галузей промисловості та енергетики, будівництва, критичної інфраструктури, водопостачання з дотриманням сучасних екологічних нормативів та вимог стійкого розвитку. Виконувати відповідні завдання та розв'язувати складні проблеми відновлення порушеного геологічного середовища мають фахівці з високим рівнем теоретичної підготовки, практичних знань і розуміння наукових проблем у галузі пошукової та інженерної геології, розвідки корисних копалин, підземної гідросфери, геофізики, комплексного освоєння надр. Особливої уваги, системного моніторингу та теоретичного осмислення потребують об'єкти, вражені внаслідок бойових дій в Україні та ініційовані внаслідок цього процеси в геологічному середовищі, зокрема, територія колишнього Каховського водосховища.

Наявний професійний кадровий потенціал та матеріально-технічна база НТУ «Дніпровська політехніка» є достатніми для підготовки фахівців високої кваліфікації галузі 10 «Природничі науки», здатних вирішувати саме такі завдання та проблеми.

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії спеціальності 103 «Науки про Землю», що розроблена і реалізується в НТУ «Дніпровська політехніка», затверджена з належним урахуванням вимог ринку праці на підставі стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю згідно з наказом №828 МОН України від 19.09.2022 р.

У представленій освітньо-науковій програмі чітко визначені методи й засоби підготовки майбутніх фахівців високої кваліфікації з наук про Землю. Дисципліни, які опановують здобувачі під час навчання, сприяють отриманню цілісних і глибоких знань з геологічної проблематики та практичних умінь розв'язувати складні завдання з геології, гідрогеології, геофізики та інших споріднених напрямків наук про Землю, враховуючи запити стейкхолдерів у галузі.

Структура освітньо-наукової програми реалізує компетентнісний підхід до проектування і реалізації вищої освіти й забезпечує можливість індивідуалізації фахової підготовки здобувачами завдяки блоку дисциплін за вибором.

Таким чином, освітньо-наукова програма вищої освіти спеціальності 103 «Науки про Землю» галузі знань 10 «Природничі науки», що реалізується в НТУ «Дніпровська політехніка», відповідає сучасним вимогам потреб промисловості та кваліфікаційним потребам до фахівців відповідної галузі.

Завідувач відділу геології вугільних
родовищ великих глибин
Інституту геотехнічної механіки
ім. М.С. Полякова НАН України
докт. геол. наук, с.н.с.

Костянтин БЕЗРУЧКО

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
підготовки докторів філософії «Науки про Землю»
(спеціальність 103 Науки про Землю),
розроблену у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»

Якісна підготовка здобувачів вищої освіти, особливо на III рівні (підготовка докторів філософії), здатних проводити фундаментальні та прикладні дослідження у сфері наук про Землю з акцентом на розв'язання комплексних проблем пошуків і розвідки родовищ корисних копалин з урахуванням змін усіх складових екологічного середовища при формуванні та економічно ефективній експлуатації відповідних ділянок надр, є однією з необхідних умов ефективної реалізації сучасної стратегії освоєння мінерально-сировинної бази України, зокрема у частині викликів, пов'язаних з критичною мінеральною сировиною.

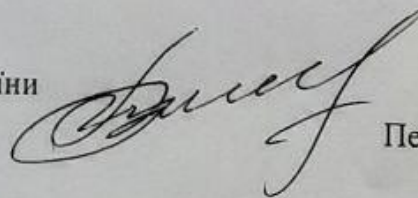
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» має необхідний висококваліфікований кадровий потенціал у галузі наук про Землю. Це широко відомі наукові школи рудної геології (родоначальник – проф. Танатар Й.І.), вугільної геології (родоначальник – проф. Широков О.З.), геофізичних методів розвідки корисних копалин (родоначальники – проф. Юньков Я.А., член-кореспондент НАН України проф. Тяпкін К.Ф.), гідрогеології та інженерної геології (родоначальник – проф. Садовенко І.О.), гемології (родоначальник – проф. Баранов П.М.). Нині кафедри за цими науковими напрямками мають необхідну матеріально-технічну базу для успішної підготовки докторів філософії зі спеціальності 103 Науки про Землю. За роки незалежності України за відповідними науковими напрямками було підготовано понад 50 кандидатів геологічних наук, понад 10 докторів геологічних наук.

Відповідна освітньо-наукова програма «Науки про Землю» вперше була розроблена у 2016 р. і потім неодноразово була переглянута та уточнена з урахуванням сучасних вимог ринку праці. Зокрема у 2022 р. вона була повністю узгоджена з вимогами затвердженого Стандарту вищої освіти (III рівень, підготовка докторів філософії) за спеціальністю 103 Науки про Землю.

Перелік за змістом основних компонент цієї програми сприяє повному досягненню програмних результатів навчання, передбачених указаним Стандартом вищої освіти, та потребам потенційних роботодавців. Зміст і послідовність вивчення дисциплін, обсяги обов'язкових і вибіркових освітніх компонент є підґрунтям ефективної структурно-логічної схеми успішної підготовки докторів філософії за спеціальністю 103 Науки про Землю, які у повному обсязі володіють спеціальними знаннями і навичками для розв'язання теоретичних і прикладних завдань у предметній сфері зазначеної спеціальності.

Таким чином, освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії «Науки про Землю» (спеціальність 103 Науки про Землю), розроблена фахівцями Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», безумовно є актуальною, має всі необхідні структурні і змістовні складові, що відповідають кваліфікаційним вимогам до підготовки фахівців у науках про Землю та потребам виробництва і роботодавців у цій сфері.

Старший судовий експерт
Дніпропетровського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України
доктор геологічних наук, професор

Петро БАРАНОВ

